

Garderobe

Werk van Luuk Gruwez bij De Arbeiderspers:

- Het bal van Opa Bing* (1994, proza)
- Bandeloze gedichten* (1996, poëzie)
- Het land van de wangen* (1998, Privé-domein)
- Dieven en geliefden* (2000, poëzie)
- De maand van Marie* (2002, proza)
- Een stenen moeder* (2004, proza)
- Allemansgek* (2004, poëzie)
- Psilo* (2007, proza)
- Lagerwal* (2008, poëzie)
- Garderobe* (2010, bloemlezing)

Luuk Gruwez

Garderobe

Een keuze uit al zijn gedichten

Uitgeverij De Arbeiderspers
Amsterdam · Antwerpen

Deze bloemlezing is tot stand gekomen met steun van het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Copyright © 2010 Luuk Gruwez

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam.*

Omslagontwerp: Steven van der Gaauw

Foto omslag: Annika Vannerus/Johnér Images/Corbis

ISBN 978 90 295 7295 8 / NUR 306

www.arbeiderspers.nl

www.luukgruwez.be

INHOUD

DE FEESTELIJKE VERLIEZER

Niet de zwaan, maar het water

- Romance 19
- De modderen engel 20
- Complainte 21
- De feestelijke verliezer 22
- De monniken van S enanque 23
- La cantatrice chauve 24
- Sourdine 25
- Oudejaarsbede 26
- Tafereel 27
- Hinderlaag 28
- Betje tot haar Meesteres 29
- Esthetica 30
- Jaren later 31

De strategie van het strelen

- La Marseillaise 35
- Voor de gevallen zusters 36
- Crazy Horse Saloon 38
- Oude mevrouwen 40
- Bejaardenhulp 41
- Clair-obscur 42

De eerste heer en de laatste dame

- Zerk 45
- Begrafenis 46
- Mimesis 47
- De laatste handelsreis 48
- Voortbestaan 49

West-Vlaanderen 50
Voor de dode infante 52
Hiernamaals 53
La caverneuse 54
Samen 55
Een belvédère op het heeal 56
Einde 57

DIKKE MENSEN

Minstens mij

Biografie 63
Dikke mensen [I-II] 64
Monemvassia 66
Verzameling 67
Kanker [I-II] 69
Verona di notte 71

Alle anderen

Theater 75
Mutter Courage 77
Oma's memo 78
Nichtje 79
Postbode 80
Colporteur 81
De hel onder een rok 82
Varken bij Cassel 83
Populier 84
De zwijger 85

Duurzame doden

Saamhorig 89
Thuis [I-II] 90

Straat 92
Album [I-III] 93
Laatste plicht 96
Margriet 98
Een zoon van niemendal 99

VUILE MANIEREN

Levenslang

Taxidermie 105
Kortrijk 106
Twee redevoeringen
 [I] Vlees 107
 [II] Een nagelaten bekentenis 108
Diamanten bruiloft 109
Het troostconours 111
Oma's po 112
Oma's rest 113
Scheppingsverhaal 114

Lof der zotheid

Juffrouw Pipi 117
Vijftig 118
Tante in gesticht te M. 119
Sur un banc bleu 120
Monnikenheide
 [I] Stuipen 122
 [II] Mongolië 123
 1. ♂ 123
 2. ♀ 124
 [III] Blijf van mijn lijf 125
 [IV] Dirty Harry 126

De laatste lucht

Trouw 129

K.

[I] Duel 130

[II] Chemotherapie 131

[III] Weegschaal 132

[IV] Kliniek 133

[V] Het laatste woord 134

[VI] Overgave 135

[VII] Nocturne 136

[VIII] Afspraak 137

Een man en een vrouw 138

DIEVEN EN GELIEFDEN

Dieven

Ars amandi 145

Gebruiksaanwijzing 146

Altijd [I-IV] 147

Over het oprapen van dingen 151

Brief uit Brugge 152

De maanden 154

Dieven en geliefden

Oma Winnetou 157

Advies aan een dief 160

Parlez-moi d'amour 163

Mijn hond 167

Lof van de sok 170

Bezoek aan een huis 173

Coureur (*fin de siècle*) 176

De laatste keer 180

Geliefden

- Loutro 185
- Mijn engel moet nog komen [I-III] 186
- Een eigen bed 189
- Oud paar 190
- Het geslacht 191
- Poetsie 192
- Hoe het komt dat wij niet geliefd zijn hoewel wij daar veel aanleg
toe hadden 193
- De definitieve dief 195

ALLEMANSGEK

Een merkwaardig spraakgebrek

- Allemandsgek 201
- Tongen 202
- Dichter 204
- Watou
 - [I] De bezetting 205
 - [II] De ontzetting 206
- De arenden 207
- Het oogwit van Wim Opbrouck 208
- Speech 209

Het dichtbevolkte lichaam

- God schrijft een brief 213
- Laatste wens 214
- Bruiloftslied 215
- Vriendinnen 216
- Dominee Dood [I-II] 217
- Sprookje 220

Sterftewinst

- Brief aan een architect [I-III] 223
Speelplaats 226
Volière [I-II] 227

Lore, Laura, Lorelei

- Solo e pensoso 231
Di pensier in pensier 232
Cantai, or piango 233
Mia benigna fortuna 234
I'vo piangendo 235

PSILO

- Psilo en de Psiloritis 239
Psilo's doel 241
Psilo's behoefte aan troost 242
Psilo en het genot 244
Psilo en de meningen 246
Psilo en de kunst van het kussen 248
Psilo wil weg 250
Psilo en het landschap 252
Psilo en de dood 254
De nagelaten Psilo 256

LAGERWAL

Extra time

- Moeders 263
Lamento voor Juul 264
Rideau 265
Man met hond 267

De terminale minnaars 268
Versterving 269
Hoe krijg je een hiernamaals vol? 270
Extra time 271

Artiesten, meneer

Berceuse 275
God betreurt Mozart & co 276
Oproer [I-II] 277
Aan een collega [I-II] 279

Plaats en tijd

Jubileum 285
Visite 286
Hasselt 287
Hoevenzavel 288

Sprekend vlees

Aan tafel [I-IV] 291
De gustibus [I-III] 295
Mijn buurvrouw de weduwe 298
Abattoir 299
Over het verrichten van een heldendaad 300
Over het niet verrichten van een heldendaad 301

Aantekeningen 303
Verantwoording 307
Register op titels en eerste regels 309

Voor Totje

DE FEESTELIJKE VERLIEZER

*En mijn verlangen can den Tijdgod niet beweghen.
Maer 't schijnt verlangen daer sijn naem af heeft gecreghen,
Dat ick den Tijd, die ick vercorten wil, verlang.*
P. C. Hooft

Niet de zwaan, maar het water

ROMANCE

Het laatste woord trok op zoek
naar het voorlaatste en vond het niet.
Toen trok het laatste woord op zoek
naar het eerste dat net
naar het laatste onderweg was.
Het eerste en het laatste woord
trokken zwijgend verder, arm in arm.
Zij waren eenzaam, misten iets, maar wat?
Waren verliefd, maar wisten niet op wat.
Alle woorden die tussen hen kwamen?
Een verhaal? Ja. Ja, dat.

DE MODDEREN ENGEL

Uit modder zijn de engelen ontstaan
of aan de aarsjes van onreine meisjes,
waaruit zij roekeloos en rücksichtslos ontpopten
voor dichters die van oudsher hielden van de maan,

altijd verslaafd aan de charmante waan
dat goud uit goud ontstond en niet uit aarde.
En zelfs wanneer een hunner iets ontwaarde,
zelden bleek verlangen tot begeerte bekwaam.

COMPLAINTE

Soms leg ik al mijn zoenen neer
op vreemde lippen her en der,
vergeet-mij-nietjes op een zerk,
maar iemand zoenen doe ik niet.

Ik praat als was ik opgetogen
over alles wat zeer zeldzaam is
en hoe ik soms wel wil vergeten
waaraan men altijd denken moet.
Maar iets vergeten kan ik niet.

Ik kweek, tot spot van iedereen,
alleen de weeklacht van een traan,
zorgvuldig als een kamerplant,
maar wenen doe ik bijna niet.

En drinken doe ik en ik drink zeer lang
in veel vergeeld gezelschap van mezelf.
Maar dronken word ik lange niet.
Nee, dronken word ik lange niet.

DE FEESTELIJKE VERLIEZER

Ein jeder Engel ist schrecklich.

R. M. Rilke

Ik had het fijnste gaas van het verlangen lief
zoals een zachte bries het lichaam van de baadster
en waar ik mij begaf, omgaf er mij een waas
van angstaanjagend aangenaam verwelken.
En een seizoen lang werd het avond.

En toen – het hart hoog op de wind –
verlangen zich bezeerde aan begeerte,
hoe lief had ik dan niet dat feestelijk verlies,
alsof een hartstocht mij verloren blies,
al werd ternauwernood gezoend
de monstrans van één enkele mond.
En elke avond werd het herfst.

En telkens als de sierlijkste der herfsten
mij in de wind een onderkomen bood,
vond ik in ruisen en in beven
een huis om dakloos in te zijn.

DE MONNIKEN VAN SÉNANQUE

Zij stierven er snel en stil
en zonder overtollige reutel spoedden zij zich heen
van sterfplaats naar sterfplaats,
jaren ouder van jaren verlangen.

Als zonderlinge geliefden woonden zij in het landschap,
aan alle wensen der weelde ontwend,
zachtmoedig als wat niet meer wordt gevreesd.
Zij kenden geen verhuizen meer.

En wij, gekomen uit de oorden
van het roekeloos woekerend woord,
wisten tussen stof en steen en stilte
de ampere galm van hun stappen nog bewaard,

en zwegen, als voorgoed ontheemd,
in de leerzaamheid van zeldzame minnaars.
En van jaren verlangen
werden wij jaren en jaren ouder.

LA CANTATRICE CHAUVE

Bij een ansichtkaart van de Mont Ventoux

Ik stuur je een hoge berg.
Niet die van Guido Gezelle en God,
maar van Tom Simpson en de dood.
Een reuzin uit het zuiden.

Ik stuur je een hoge berg
uit het bordeel van de natuur:
een kale, kale zangeres
met een stem van storm.